

Tridsať rokov samostatného Slovenska v divadelnom dianí

/Bratislava, 1. januára 2026/ *Divadelný ústav symbolicky 1. januára 2026, v deň výročia vzniku Slovenskej republiky, vydáva zborník Divadlo a tridsať rokov samostatnej Slovenskej republiky. Publikácia je výstupom z rovnomennej konferencie, ktorá sa uskutočnila 15. a 16. novembra 2023 v Divadelnom ústave.*

Konferencia s podtitulom *Ako sme sa hľadali* bola súčasťou širšieho odborného a prezentačného programu, ktorým si Divadelný ústav pripomenul **tridsiate výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky**. Jeho súčasťou bola aj výstava *Ako sa hľadáme alebo 30 rokov SR v divadelných inscenáciách*, prezentovaná v Slovenskom komornom divadle Martin a neskôr v Slovenskom národnom divadle v Bratislave.

*„Podtitul konferencie odkazuje na hru Stanislava Štepku, v ktorej hlavná postava putuje našimi novodobými dejinami a kladie si otázky o národe, identite a zodpovednosti. Tridsiate výročie vzniku Slovenskej republiky sme chápali ako **príležitosť rekapitulovať umelecké smerovanie slovenského divadla**, ale aj reflexiu kultúrnej politiky, manažmentu kultúry či ohlasov nášho divadla v zahraničí. Príspevky v zborníku zachytávajú **stav slovenského divadla** hic et nunc a zároveň vytvárajú východisko pre ďalší výskum,“* uvádza editorka publikácie Dária Fojtíková Fehérová, vedúca Centra výskumu divadla Divadelného ústavu.

Po dôslednom redakčnom procese vychádza zborník tlačou v edícii *Teória v pohybe*. Autorom úvodného textu *Nejubilejné poznámky* je **historik Ivan Kamenec**, ktorý v ňom poukazuje na význam kritickej reflexie štátu, národa a ich vzájomného vzťahu, ako aj na dôležitú úlohu umenia a kultúry pri interpretácii nedávnych dejín. Okrem iného v ňom píše: *„Štátna samostatnosť je nesporne významný faktor nielen pre Slovensko, ale aj pre každú inú krajinu. Neraz sa však fetišizuje, zbožštuje, čo je síce pochopiteľné, ale nie pravdivé, spravidla aj kontraproduktívne. Chápanie pomeru štátu k národu si neraz protirečí, lebo vo vzájomnom vzťahu si vymieňajú poradie dôležitosti. (...) Domnievam sa však, že nestačí byť len hrdý na svoj štát a pokrytecky vlastenčiť či preskakovať vatry. V prvom rade treba naplňovať formu štátu humanistickým a demokratickým obsahom. Nie je to ľahká ani vďačná, ale potrebná úloha občianskej spoločnosti.“*

Autori a autorky jednotlivých štúdií – teatroológovia, teatrologičky, kultúrni manažéri a manažérky či riaditeľky kultúrnych inštitúcií – sa venujú témam vzťahu divadiel a zriaďovateľov, financovania kultúry, kultúrnej politiky, **transformácie inštitúcií po roku 1993** i tomu, ako slovenské divadlo reflektovalo spoločenské zmeny, národnú identitu a vzťah k bratskému českému národu.

Zborník prináša **štrnásť analytických príspevkov** o tvorbe konkrétnych divadiel (napr. Divadlo Pôtoň, Spišské divadlo, Divadlo Lab VŠMU), festivaloch (Divadelná Nitra, Nová dráma/New drama), ale aj prípadové štúdie z oblasti riadenia kultúrnych inštitúcií. Osobitnú pozornosť venuje strategickým dokumentom kultúrnej politiky, režisérskej praxi medzi nezávislou scénou a kamennými divadlami, dramatickej tvorbe Viliama Klimáčka či otázkam mýtu, identity a reprezentácie národa v divadelnej symbolike.

Publikácia *Divadlo a tridsať rokov samostatnej Slovenskej republiky* vychádza ako 1. vydanie v roku 2025 v Divadelnom ústave v Bratislave.

Kontakt pre médiá:

Matúš Hrnčiar

PR manažér & marketing

Tel.: +421 2 204 87 106

Mobil: +421 918 838 761

E-mail: matus.hrnciar@theatre.sk

Web: www.theatre.sk